

Innst. S. nr. 251

(2007–2008)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 56 (2007–2008)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT) 2008–2013

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Utenriksdepartementet ber om Stortingets samtykke til at Norge deltar i en beslutning i EØS-komiteen om å innlemme Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi 2008–2013 (European Institute of Innovation and Technology – EIT) i EØS-avtalen. Dette europeiske instituttet, som ble formelt vedtatt i EU 11. mars 2008, har som formål å bidra til en bedre kobling mellom forskning, industri/næringsliv og utdanning for å styrke Europas innovasjonsevne. Utkast til beslutning i EØS-komiteen er trykt som vedlegg i proposisjonen. Stortingets samtykke er nødvendig fordi norsk deltakelse innebærer utgifter av en viss størrelse, som dertil går over flere år.

EIT er nært knyttet til EUs Lisboa-strategi for økt sysselsetting og vekst. Instituttet skal fremme og integrere høyere utdanning, forskning og innovasjon av høy kvalitet, og komplettere andre initiativer og programmer innenfor forskning, utdanning og innovasjon i EU og deltakerlandene. EIT skal bidra til å møte strategiske og langsiktige innovasjonsutfordringer knyttet til f.eks. energi- og klimaspørsmål og informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

EIT skal legge til rette for etablering av nettverk og samarbeid gjennom kunnskaps- og innovasjonsnettverk, såkalte KICs (Knowledge and Innovation

Communities). Dette skal være selvstendige nettverk av høyere utdanningsinstitusjoner, forskningsorganisasjoner, bedrifter og andre relevante aktører. Nettverkene skal velges ut etter kvalitetskriterier. Styret skal i startfasen peke ut to eller tre KICs. Næringsrettede anvendelser av aktiviteten vektlegges. EIT skal ha et sentralt sekretariat. Aktuell for plassering er blant annet Polen, Ungarn, Slovakia og Østerrike. Hvert nettverk skal også ha et sekretariat.

Departementet opplyser at budsjettet for EIT i perioden 2008–2013 av Kommisjonen er anslått til 2,4 mrd. euro, hvorav det meste i form av tilskudd fra industrien. EUs bidrag vil være 308,7 mill. euro for hele perioden. Norsk kontingent vil tilsvare ca. 2,28 prosent av EU-bidraget (BNP-avhengig, justeres årlig), dvs. ca. 56 mill. kroner totalt. Det meste av dette vil komme til utbetaling i 2010–2013. Departementet anslår kontingenten til 500 000 kroner i 2008, 1,1 mill. kroner i 2009, og i overkant av 9 mill. kroner i 2010. Spørsmålet om kontingent for 2008 blir fremmet i forslaget til Revidert nasjonalbudsjett.

Departementet antar at mange av EIT-nettverkene vil utdype og komplettere eksisterende nettverk som er bygget opp gjennom de store EU-programmene, hvor også Norge deltar. NTNU, SINTEF og Universitetet i Bergen deltar dessuten allerede i et felleseuropeisk pilotprosjekt hvor formålet er å teste ut nye former for nettverkssamarbeid med relevans for EIT. Departementet viser videre til at energi og klima tegner til å bli sentrale områder for de første samarbeidsnettverkene under EIT. Dette er sentrale satsingsområder i norsk politikk. Norge har fagmiljøer som kan bidra inn i, og høste resultater fra, samarbeidet. Norges forskningsråd og Universitets- og høgskolerådet er positive til norsk deltakelse i EIT.

Kunnskapsdepartementet har anbefalt at Norge deltar i beslutningen om å innlemme EIT i EØS-avtalen, og Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruitter, Gorm Kjernli, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt, fra Høyre, Gunnar Gundersen og lederen Ine Marie Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Lena Jensen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, fra Senterpartiet, Inger S. Enger, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til proposisjonen.

Komiteen har merket seg at Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT) som nå er under etablering, er ment å være et flaggskip i Europa for fremragende innovasjon, og at formålet er at det skal fremme og integrere høyere utdanning, forskning og innovasjon av høy kvalitet. Komiteen har registrert at det opprinnelige forslaget gikk ut på å etablere EIT som "European Institute of Technology", men at EU-parlamentet insisterte på at "Innovation" måtte inngå i instituttets navn.

Bakgrunnen var at EU-parlamentet mente etableringen av EIT skulle inngå som et ledd i å styrke Europas konkurransedyktighet. Komiteen deler de synspunktene som kom frem under denne debatten om at studenter og forskere ofte ikke får høstet belønningen for sitt fremragende arbeid fordi det ikke er noen som hjelper dem til å omsette deres resultater i kommersielle produkter.

Komiteen mener det er viktig å styrke forhold mellom forskning og forretningsmuligheter og at tverrfaglig samarbeid vil være en styrke og et vesentlig bidrag i forhold til innovasjon.

Komiteen har videre merket seg at EIT skal fungere som en nettverksbasert institusjon som skal legge til rette for kunnskaps- og innovasjonsnettverk (Knowledge and Innovation Communities – KICs). Komiteen legger til grunn at EIT ikke skal bli et stort institutt i tradisjonell forstand, men at det vil være en relativt lett formell organisasjonsstruktur.

Komiteen merker seg at det før sommeren trolig vil bli foretatt valg av sted for EITs sekretariat og oppnevning av EITs styre på 18 personer.

Komiteen viser til at Norge både nasjonalt og internasjonalt har en rekke ulike program med tilhørende store kostnader som berører forskning, utdanning, innovasjon og næringsliv. Komiteen legger til grunn at den varslede innovasjonsmeldingen belyser de ulike sidene i det arbeidet som utføres ut fra en helhetlig vurdering.

Komiteen er positiv til at en gjennom EIT legger opp til å knytte de viktigste aktørene sammen, fra universiteter, forskningsorganisasjoner og næringslivet, i forskjellige "vitenskaps- og innovasjonsfellesskap".

Komiteen har også merket seg at universiteter, forskningsinstitutter og næringslivsaktører skal komme sammen i såkalte KICs og at hver av disse fellesskapsstrukturene vil inneholde minste tre institusjoner eller virksomheter, og disse skal være fra minst to ulike land. Komiteen viser videre til at fellesskapene også må inneholde en bedrift og en institusjon for høyere utdanning, og at universitetene som deltar oppfordres til aktivt å merke vitnemål og attester de utsteder med EIT-logoen.

Komiteen deler departementets oppfatning om at Norge har både faglig kompetanse å bidra med og gevinster å hente i et slikt samarbeid og slutter seg på den bakgrunn til forslaget om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av EIT (2008–2013) i EØS-avtalen.

Komiteen forutsetter at saken legges frem for Stortinget på nytt dersom EØS-komiteen fatter en beslutning som avviker vesentlig fra det som kommer frem i St.prp. nr. 56 (2007–2008).

Komiteen har videre merket seg at det i St.prp. nr. 59 (2007–2008) om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008 er foreslått å bevilge 500 000 kroner i 2008 til kontingent i EIT, og at Norges totale bidrag i perioden 2008–2013 vil være om lag 56 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ser med forventning på etablering av Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT). En offensiv satsing på utveksling av kunnskap og samarbeid mellom institusjoner for å øke skaperkraften er en riktig og viktig satsing for å sikre konkurransekraft.

Disse medlemmer merker seg imidlertid at Regjeringen i St.prp. nr. 59 (2007–2008) tar årets norske bidrag til EIT fra kap. 286 post 50 på statsbudsjettet som er Fondet for forskning og nyskaping. Disse medlemmer mener at fondet skal bygges opp for å sikre norsk forskningsstrategisk handlingsrom og ikke dekke opp for løpende forpliktelser som Regjeringen påtar seg. Det anslås at en deltakelse i EIT vil koste Norge 56 mill. kroner som i hovedsak kommer til utbetaling i perioden 2010–2013.

Utkast til innstilling har vært forelagt utenrikskomiteen, som ikke har merknader utover at partiene slutter seg til de respektive partifraksjonenes merknader.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i at Norge deltar i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT) 2008–2013.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 28. mai 2008

Ine Marie Eriksen Søreide
leder

Jon Jæger Gåsvatn
ordfører

